

Sygn. akt: III AUa 17/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Maria Padarewska - Hajn (spr.)

Sędziowie: SSA Ewa Chądyńska

SSO del. Jacek Chrostek

Protokolant: stażysta Paulina Działońska

po rozpoznaniu w dniu 13 września 2012 r. w Łodzi

sprawy **B. M.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o prawo do emerytury,

na skutek apelacji wnioskodawczyni

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi

z dnia 7 lipca 2011 r., sygn. akt: VIII U 761/11;

zmienia zaskarżony wyrok i przyznaje B. M. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach poczynając od dnia 1 marca 2011 roku.

Sygn. akt III AUa 17/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Ł. decyzją z dnia 9 maja 2011 r. odmówił B. M. prawa do emerytury na podstawie art. 184 i art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157 poz. 1227 ze zm.) z uwagi na nie spełnienie przez wnioskodawczynię wymaganego 15 – letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy uznał za udowodniony staż pracy w szczególnych warunkach wynoszący 14 lat 11 miesięcy i 21 dni z tytułu zatrudnienia wnioskodawczyni w Zakładach (...) w Ł. na stanowisku obuwnika, gdzie wykonywała pracę związaną ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego (wykaz A dział VII poz. 14) wykazu stanowiącego załącznik do Zarządzenia Ministra przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach resortu chemicznego i lekkiego.

Organ rentowy na podstawie art. 32 ust. 1a pkt 1 ustawy emerytalnej nie zaliczył do pracy w szczególnych warunkach okresów zasiłków chorobowych pobranych przez wnioskodawczynię w trakcie zatrudnienia w (...) Zakładach (...) od

18.12.1992 r. do 23.12.1992 r.; 25. 01. 1993 r. – 30.01.1993r.; 19.05.1993r. - 10.06.1993 r.; 14.06.1993 r. - 20.06.1993 r.; 4.12.1993 r. - 17.01.1994 r.; 16.08.1994 r. - 22.08.1994 r.; 13.09.1995 r. - 15.10.1995r.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawczyni wniosła o przyznanie jej prawa do przedmiotowej emerytury podnosząc, iż posiada wymagany 15 – letni staż pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 7 lipca 2011 r. oddalił odwołanie i ustalił co następuje:

Wnioskodawczyni urodzona (...), złożyła w dniu 13 stycznia 2011 r. wniosek o emeryturę. B. M. na podstawie decyzji organu rentowego z dnia 5 stycznia 1996 r. pobiera od 1 września 1995 r. emeryturę z tytułu opieki nad dzieckiem. Organ rentowy uznał ogólny staż ubezpieczeniowy wnioskodawczyni wynoszący 21 lat, 7 miesięcy i 17 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Wnioskodawczyni od 3 kwietnia 1978 r. do 31 grudnia 1995 r. była zatrudniona w (...) Zakładach (...). Zakład Pracy w dniu 31 grudnia 1995 r. wystawił jej świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach w okresach pracy: 3.04.1978 r. – 24.04.1979 r., 1.10.1979 r. – 11.11.1982 r., 13.11.1984 r. – 31.12.1995 r. na stanowisku obuwnika, gdzie wykonywała pracę związaną ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego (wykaz A dział VII poz. 14) wykazu stanowiącego załącznik do Zarządzenia Ministra przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach resortu chemicznego i lekkiego. Organ rentowy nie zaliczył natomiast do stażu pracy w szczególnych warunkach okresów wymienionych w decyzji pobierania przez wnioskodawczynię zasiłków chorobowych podczas zatrudnienia w zakładach (...).

W tak ustalonym stanie faktycznym powołując się na treść art. 184 ust. 1 i art. 32 ust. 1 a ustawy emerytalnej Sąd uznał, iż roszczenie odwołującej się nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd podzielił stanowisko organu rentowego, iż ze względu na treść art. 32 ust. 1 a w/w ustawy przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach nie uwzględnia się niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. A zatem nie można zaliczyć wnioskodawczyni do pracy w szczególnych warunkach spornych okresów, co skutkuje zdaniem Sądu, brakiem uprawnień po stronie wnioskodawczyni do emerytury w świetle art. 184 w/w ustawy, z powodu braku wymaganego 15-letniego stażu pracy w szczególnych warunkach.

Powyższy wyrok zaskarżyła apelacją B. M. wnosząc o jego zmianę i przyznanie jej prawa do przedmiotowego świadczenia. W uzasadnieniu swego stanowiska skarżąca podniosła, iż wyrok Sądu I instancji jest dla niej bardzo krzywdzący, gdyż posiada wymagany 15 – letni staż pracy w szczególnych warunkach, czego potwierdzeniem jest świadectwo pracy w szczególnych warunkach a pracę swoją wykonywała w narażeniu na substancje toksyczne jak: butapren, benzyna.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja skarżącej zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 października 1998r.o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy – w przypadku

ubezpieczonego będącego pracownikiem. Stosownie zaś do treści art. 32 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 ustawy. Cytowany wyżej przepis mocą art. 46 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ma odpowiednie zastosowanie do osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku a przed dniem 1 stycznia 1969 roku. Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się przy tym pracowników przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Z treści przepisów § 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Stosownie do treści § 3 tegoż rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Z § 4 wynika natomiast, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienionych w wykazie A, nabywa prawo do wcześniejszej emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Stosownie zaś do § 2 okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie nie jest charakter wykonywanej przez wnioskodawczynię pracy w Zakładach (...), która to praca jest niewątpliwie zaliczana do prac wykonywanych w szczególnych warunkach, zgodnie z wykazem A dział VII pkt 14 – jako prace związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów skórzanych, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. cyt. wyżej i potwierdzona świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawionym przez ten zakład, a kwestia czy w świetle treści art. 184 i art. 32 ust. 1a pkt 1 ustawy emerytalnej można zaliczyć wnioskodawczynię do pracy w szczególnych warunkach pobierane przez nią w trakcie zatrudnienia w tych zakładach zasiłki chorobowe, których zaliczenie skutkuje spełnieniem przez wnioskodawczynię wymaganej przesłanki posiadania 15 – letniego stażu pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z tym przepisem przy ustalaniu okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Przepis ten należy interpretować łącznie z art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej, gdyż oba przepisy stanowią integralną część określającą wymagane warunki do nabycia prawa do emerytury. Zgodnie z art. 184 warunki te muszą być spełnione na dzień wejścia w życie ustawy emerytalnej tj. 1 stycznia 1999 r. a wiek jest określony w art. 32, który jest niższy od powszechnego wieku emerytalnego i może być spełniony później.

Przepis art. 32 ust. 1a pkt 1 został dodany nowelizacją ustawy od 1 lipca 2004 r. Przed tą datą utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 27 listopada 2003 r. w sprawie III UZP 10/03 (OSNP 2004/5/87) wskazywało na to, iż do okresu pracy w szczególnych warunkach wlicza się również okresy pobierania zasiłku chorobowego.

Obecnie po zmianie tego przepisu orzecznictwo Sądu Najwyższego również wskazuje na taką interpretację tego przepisu. W wyroku z dnia 23 kwietnia 2010 r. II UK 313/09 (OSNP 2011/19-20/260) Sąd ten stwierdził, iż osiągnięcie do dnia 1 stycznia 1999 r. okresu pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 tej ustawy obowiązujących od 1 lipca 2004 r. Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 lipca 2011 w sprawie I UK 12/11 LEX nr 989126. Oba orzeczenia zapadły w podobnych do niniejszej sprawy stanach faktycznych.

Przełożenie powyższych rozważań na grunt niniejszej sprawy oznacza, iż wnioskodawczyni, która na dzień 1 stycznia 1999 r. spełniła warunki stażowe, a jedynie wiek osiągnęła po tej dacie, obecnie z uwagi na brak możliwości zastosowania do niej przepisu art. 32 ust. 1a pkt 1, spełnia wszystkie warunki do przyznania emerytury. Zasiłki chorobowe pobierała bowiem w przedziale lat 1992 – 1995, a zatem przed wejściem w życie ustawy emerytalnej oraz przed jej nowelizacją z 2004 r. w zakresie art. 32.

Z tych wszystkich względów uznając apelację za uzasadnioną w świetle interpretacji w/w przepisów orzeczono jak w sentencji przyznając wnioskodawczyni emeryturę od pierwszego dnia miesiąca w którym złożyła wniosek o to świadczenie, zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej.